

ל' שבט ה'תשע"ד 31.1.14

מגזין מס' 265

שבת פרשת תרומה/ראש חודש אדר א'

קשר-שבועי מאת הרב יאיר כלב

מוקדש לעילוי נשמת הרב החסיד מאיר שלום

בליז'ינסקי בן הרב יעקב שלמה

הפתח הלאומי

"יצא אדם לפעלו ולעבודתו עדי ערב"

הנה כל נשמה בירידתה למטה, יש לה מלאכות כלליות ופרטיות. וזהו 'יצא אדם לפעלו' - שיציאת הנשמה מעמידתה בשמי רום באוצר הנשמות, וירידתה מדרגא לדרגא עד בואה להתלבש בגוף ונפש הטבעית והבהמית, הוא בשביל 'אדם לפעלו' - היינו לפעול שליחותה הכללית של כל נשמה יהודית עלי אדמות, היא התעסקות במלאכות הכלליות המוטלות על כל נשמות ישראל בשווה: להגביר הצורה על החומר; להאיר את העולם באור תורה ונר מצוה. אמנם, באשר כל יהודי הוא חידוש גמור, הרי שעל כל נשמה מוטלת שליחותה הפרטית לממש כשרונותיה היחודיים בפועל, כל אחד ואחד בתוך נסיבות חייו ומבנה אישיותו המיוחדים רק לו. וזהו שמוסיף הכתוב 'ולעבודתו' - שהיא מלאכה הפרטית, שכל נשמה יש לה עבודה פרטית במוחין ובמדות כפי טבעה וענינה... 'עדי ערב' - ומכיון שימי חיי האדם בעולם הזה קצובים וקצרים, הרי שיש לייקר מאד את הזמן לייחד הליכותינו שבכל יום ויום לתכלית האמורה בעוד יש זמן לעשות, כמו שכתוב "היום לעשותם".

ובעומק הענין ביאור הכתוב: דקאי (שפסוק זה מדבר) על כללות ענין העליה שנועשה ע"י ירידת הנשמה למטה. היינו שבתום חיי האדם בעולם הזה, 'יצא אדם' - בעלות הנשמה (עם פטירתו) מהיותה למטה מלובשת בגוף, אזי בהתאם 'לפעלו' - שהיא, כאמור, שליחותה הכללית של נשמתו כיהודי כאן למטה, כן היא עוסקת בעולם הבא באותו אופן התעסקותה בעולם הזה, היינו שאם היה קובע עתים לתורה, הרי גם שם מכניסים אותו באהלי תורה. 'ולעבודתו' - אם עסק בעבודתו (שליחותו הייחודית הפרטית) כראוי, אז הנה גם עליתו בעולמות העליונים היא מחיל אל חיל - 'עדי ערב' - שעולה בעילוי אחר עילוי עד הנועם והעריבות דעצמות אין סוף ב"ה.

(מעובד על פי 'היום-יום' א' אדר א')

לוח שיטורים

לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש... (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי' קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש.

יום	עיר	כתובת	שעה	הערות	איש קשר
חמישי כ"ט שבט 30/1/14	ירושלים	'שמיא' נחלאות, רח' עזרא רפאל 25 (ליד אגריפס)	20:30	שיעור שבועי	ברלה קרומבי 054-9-457-145
ראשון ב' אדר א' 2/2/14	קרית אונו	בית הכנסת חב"ד רח' יהואש 10	20:00	שיעור שבועי	חיליק 054-6-924-770
שני ג' אדר א' 3/2/14	באר שבע	בית הכנסת על שם קדושי אשוויץ רח' אברהם אבינו 2	20:30	אחת לשבועיים	אריאל רוזנטל 054-472-49-06
שלישי ד' אדר א' 4/2/14	תל אביב	'ממעל ממש' רח' המלך ג'ורג' 15	20:30	שיעור שבועי	חנוך וינר 054-770-88-57
רביעי ה' אדר א' 5/2/14	זכרון יעקב	אולם תכלית (מתנ"ס זכרון) דרך אהרן 4	20:30	אחת לשבועיים	שלומי 054-2-163-648
רביעי י"ב אדר א' 12/2/14	פתח תקוה	רח' פינחס חגין 7 כפר גנים (מאחורי קניון גנים)	21:30	אחת לשבועיים	סיגל 050-6-255-376 רצוי sms
אירועים מיוחדים בחודש אדר א'					
מוצ"ש ח' אדר א' 8/2/14	ישוב אחיה	פרטים אצל איש הקשר	20:30	חד פעמי	מנחם 054-3-980-141

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן זמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

ענינה של שנה מעוברת בכלל וענינו של אדר א' בפרט

שנה מעוברת

ביום השישי וביום השבת קודש הבא עלינו לטובה חל ראש חודש אדר א'. חודש זה מתווסף לשנים עשר החודשים האחרים, והופך את השנה לשנה 'מעוברת' - שנה בת שלושה עשר חודשים. שמו ההלכתי של אדר א' הוא 'חודש העיבור', כלומר החודש שהופך את השנה לשנה מעוברת.

הוספת חודש העיבור מטרתה דחיית חודש ניסן, כדי לוודא שחג הפסח יתקיים כציווי התורה תמיד באביב - מועד יציאתנו מארץ מצרים. ישנו הפרש של כאחד עשר יום בין שניים עשר חודשי הלבנה (שהם שנה בלוח העברי) לבין שנת השמש (מונים של אומות העולם). ההפרש הזה עלול לגרום להזזת חג הפסח אט אט לתוך החורף, ואילו התורה הורתה לחגוג אותו בחודש האביב. על כן קבעו חז"ל אחת לכמה שנים 'שנה מעוברת', שבה חודש נוסף - חודש העיבור, בן שלושים יום. חודש זה מתקן את ההפרשים שנוצרו בין שנת הלבנה (ישראל מונין ללבנה) ובין שנת החמה. החודש הראשון הוא אדר ראשון (אדר רגיל ואדר שני הם בני 29 יום).

כיון שבימינו נקבע העיבור על פי חישובי תאריכים, הרי שניתן לדעת מראש איזו היא שנה מעוברת. ואם כן, באופן תאורטי ניתן היה להכפיל את כל אחד מהחודשים האחרים, ולא דוקא את אדר. אלא שמנהג אבותנו בידינו - כשבית המקדש היה קיים, אירע לעתים שהחלטה על עיבור השנה התקבלה רק ימים ספורים לפני כניסתו של חודש ניסן, וממילא חייבים היו לעבר מיד את החודש

שבו נתקבלה ההחלטה, דהיינו את חודש אדר.

ואף שבפועל אנו מכפילים דוקא את חודש אדר, מכל מקום, הרי באופן עקרוני כל מטרתנו היא להוסיף חודש. ואם כן, לכאורה, לחודש שאותו אנו מוסיפים אין הגדרה עצמאית, משום שאינו אלא בבחינת 'נספח' לשאר חודשי השנה. ונמצא, החודש הנוסף קרוי אמנם 'אדר ראשון', אבל באותה מידה ניתן היה לכנותו 'שבט שני', או בכל שם אחר.

אדר א' - הלכה למעשה

עובדה זו עשויה להשפיע על כמה וכמה תחומים הלכתיים. למשל, אדם שנפטר בראש חודש אדר, האם יקיימו קרוביו את יום האזכרה שלו ('ארציט') בראש חודש אדר א', או שמא בראש חודש אדר ב'? אם נאמר שלחודש העיבור יש דין של חודש אדר, הרי שיש מקום לומר שבשנה מעוברת יחול יום האזכרה בראש חודש אדר א'. אולם, אם נפרש שאדר א' הוא אך ורק נספח, ואין לו הגדרה עצמאית, ברור שיום האזכרה יידחה עד לראש חודש אדר ב'. להלכה, נפסק ב'שולחן ערוך' שיש לקבוע את יום האזכרה באדר ב'. הרמ"א (רבי משה איסרליש) חלק על כך, וטען שאת יום האזכרה יש לקבוע דוקא באדר א' (הגר"א נקט עמדה שלישית, ולפיה יש לעשות שני ימי אזכרה, האחד באדר א' והשני באדר ב').

דוגמה נוספת היא קביעת תאריך בר המצוה. תינוק שנולד בג' באדר יהפוך לגדול (לענין חיוב במצוות, צירוף למניין וכו') בג' באדר שלוש עשרה שנים מאוחר יותר.

התברר שהחג הראשון לא היה במועדו. מכאן אנו למדים שגם בימינו לא ניתן להקדים את מצוות הפורים לאדר א'. רוב הפוסקים כתבו שאסור להספיד בי"ד ובט"ו באדר הראשון (הנקראים פורים קטן ושושן פורים קטן), ואף אין אומרים תחנון בימים אלה, אך מעבר לזה אין להם דין של פורים. למשל, הקורא מגילה או שולח מנות בי"ד אדר א' לא יצא ידי חובתו, ועליו לשוב ולקיים את המוטל עליו באדר ב'.

משנכנס אדר (א') מרבין בשמחה?

ישנה שיטה חריגה אחת: הר"ן סובר שיש מצוה לשמוח ביד' ובטו' באדר א'. אם נקבל את שיטתו, נוכל להבין את מנהגם של רבים לצאת בריקודים ולפצוח בשירת 'משנכנס אדר מרבין בשמחה', (או בכינוי החיבה של ניגון זה – "מי-שה מי-שה") גם בראש חודש אדר א'.

כפי שהסברנו קודם, ניתן היה לומר שאדר הראשון הוא חודש עיבור סתמי, וממילא אין כל סיבה לנהוג בו מנהגי שמחה ייחודיים. אבל, נראה שהר"ן לא ראה את הדברים בדרך זו, אלא פירש שגם לחודש העיבור יש דין של חודש אדר, שהרי סוף סוף, אלמלא עיבור השנה, בימים אלה ממש אמורים היו לחגוג את חג הפורים.

גם אם לא נסמוך על שיטתו של הר"ן, על כל פנים, אין סיבה להשבית את ריקודי השמחה בראש חודש אדר הראשון, שהרי מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד. ואכן, כתב הרמ"א: "יש אומרים שחייב להרבות במשתה ושמחה בי"ד שבאדר ראשון ואין נוהגין כן. מכל מקום, ירבה קצת בסעודה כדי לצאת ידי המחמירים, וטוב לב משתה תמיד".

(מעובד מתוך האתר כיפה)

אך כיצד ננהג אם השנה השלוש עשרה תהיה שנה מעוברת? אם נאמר שחודש העיבור הוא בעצם חודש אדר, יש מקום לחייב את הנער במצוות כבר מג' באדר א'. אולם, אם נאמר שחודש העיבור הוא חודש חסר מעמד תדחה ה'בר מצוה' עד לג' באדר ב'. ביחס ל'בר מצוה', נפסק ב'שולחן ערוך' שיש להמתין תמיד עד שנשלמת 'שנה תמימה', כלומר עד לאדר ב', וכן כתב הרמ"א (רבי משה איסרליש). ה'מגן אברהם' טען שיש המחמירים לנהוג במצוות כגדול כבר מאדר א', אך גם הוא מודה שהנער אינו מצטרף למניין עד אדר ב'.

שאלה מעניינת שהעלו כמה פוסקים בהקשר זה היא מה יקרה אם שני תינוקות ייולדו באותה שנה (מעוברת), האחד בכט' אדר א', והשני מאוחר יותר בד' באדר ב'. אם בר המצוה של שניהם יחול בשנה שאינה מעוברת, יוצר מצב מעניין: זה שנולד בד' אדר ב' יהפוך לגדול כבר בד' באדר. חבירו, שנולד חמישה ימים לפניו, ידחה את בר המצוה עד כט' באדר, ואם כן – יהפוך לגדול רק מאוחר יותר! ואף שמדובר על מצב די אבסורדי, מכל מקום ב'שולחן ערוך' נכתב במפורש שכך היא ההלכה.

פורים קטן

כפי שציינו לעיל, בזמן שבית המקדש היה קיים היו מקרים בהם ההחלטה לעבר את השנה התקבלה רק בסוף חודש אדר. באותם מקרים כבר חגג עם ישראל את חג הפורים כמצוותו בי"ד ובט"ו אדר, שהרי טרם ידע שאותו חודש ייפך לאדר א'. ההלכה היא שבמצב כזה יש לחזור ולחגוג את חג הפורים בשנית, משום שלמפרע (באיחור)

בקרו אותנו באתר

www.tanyaor.com המחודש

וגם ביו-טיוב ובפייסבוק:

בלוגים מצולמים וניגונים (באיכות HD)

עזרה ראשונה לנפש

סדר התנ"ך

הסיפור השבועי

הבלגה ושכרה

התכנסות ראשי קהילת הורודוק היתה סוערת. לא מכבר פרש השוחט המקומי מעבודתו, וראשי הקהילה נדרשו להחליט מי ימלא את מקומו. משרת השוחט נחשבה מכובדת ובעלת אחריות, וכל אחת ואחת מקבוצות התושבים בעיר הגישה מועמד מטעמה.

בימים ההם החל להנהיג את חסידות קרלין רבי אהרן (השני). אלפי חסידים נהרו אליו מכל רחבי רוסיה. גם בקהילת הורודוק רבו הנמנים עם חסידיו, ובוועד הקהילה היה להם רוב. כל החלטה גורלית בעיר הובאה לפני האדמו"ר, ועל פי הוראתו פעלו ראשי הקהילה החסידיים. המועמד המועדף על רבים מאנשי הקהילה היה יהודי בעל יראת שמים פחותה, שרוח הקדמה נגעה בו. באותה אסיפה הביעו נציגי החסידים התנגדות נחרצת למינוי האיש לשוחט. ידם היתה על העליונה, ותומכיו של אותו שוחט זעמו מאוד על ההחלטה.

רבי אהרן נהג לבקר במסעותיו במושבות חסידיו. בדיוק לאחר אותה פרשה בא לבקר בעיר הורודוק. קבלת פנים מפוארת נערכה לו, והשתתף בה קהל גדול ונכבד.

בעיצומו של המעמד התפרץ אחד מתומכי השוחט שלא נבחר, והחל להטיח גידופים בחסידים וברבם. לאחר רגעי ההלם הראשונים התעשתו כמה צעירים, והתכוונו לתפוס את האיש ולגרשו בחרפה מהאולם. אולם אז התרומם הצדיק מקרלין, נעץ מבט חודר באברכים האלה ורמז להם לשוב למקומם.

חלפו עשרים שנה. פרשת השוחט נשכחה כליל, ובני העיר שבו לחיות בשלום ובשלווה. אלא שאז התרגשה עליהם צרה חדשה. הרקע לכך היה ניסיון ההתקוממות

של בני העם הפולני כנגד רוסיה. המורדים קבעו את המפקדה הראשית שלהם בעיר טורטוב, הסמוכה להורודוק.

האזרחים הרוסים תושבי טורטוב ראו במורדים הפולנים אויב, ומסרו לשלטונות מידע על המפקדה המחתרית שבעירם. לא עברו ימים רבים וכח צבא נשלח לעיר והקיף את מטה המחותרת הפולנית. המורדים נתפסו ומנהיגם הושלך לכלא.

עכשיו ביקשו הפולנים לנקום בתושבי טורטוב על הסגרת מפקדיהם. כוונתם היתה לעלות על העיר בכח גדול, אלא שגם השלטונות נערכו למתקפה: כח צבא גדול בלם את המורדים, והם הוכו קשות ונפוצו לכל עבר.

מעתה סבלו תושבי טורטוב מהצקות חוזרות ונשנות של הפולנים הממורמרים. לעיתים קרובות הוצתו בתים בעיר, והתושבים לא הצליחו לתפוס את המציתים. ההצתות כילו חלקים גדולים מהעיר, והיא התרוקנה ממרבית יושביה.

אחד המבנים שנותרו שלמים היה בית הכנסת הגדול שבטורטוב. היהודים שנותרו בעיר עברו להתגורר בקרבתו. ערב אחד נראו גיצי אש מחלונות בית הכנסת. היהודים הבינו כי זה ניסיון הצתה וחשו לעבר בית הכנסת.

באותו רגע יצאו שני פולנים, אב ובנו, ממקום מסתור והחלו להימלט. מרדף קצר הביא לידי לכידת השניים. היהודים העבירו אותם לידי ראשי קהילת הורודוק, שהיו ידועים בקשריהם הטובים עם השלטונות, והללו מסרו את המציתים לידי הרוזן פריסטוב, שר המחוז.

של הפתעה, נודעה הבשורה המרנינה: ראשי הקהל יצאו לחופשי.

אט אט התבהרה התמונה. התברר כי יהודי מנכבדי קהילת הורודוק, הבקי בשפה הרוסית, עשה צעד נועז וביקש להתקבל לריאיון אצל הצאר עצמו, אלכסנדר השני.

הריאיון אושר, וכאשר עמד האיש לפני הצאר שטח את סיפור העלילה בלשון רהוטה ובשפה קולחת ומשכנעת, עד שהצאר השתכנע באמינות דבריו. הוא נכנס בעובי הקורה, ובמהרה חתם על צו לשחרר לאלתר את נציגי היהודים.

חסידי קרלין המאושרים מיהרו להריץ שליחים כדי לבשר את הבשורה לרבי אהרן. "יודעים אתם מי האיש?", אמר להם רבי אהרן, והזכיר את המקרה שאירע לפני עשרים שנה, כאשר מנע את החסידים מלפגוע באיש החצוף. את דבריו סיים באומרו: "הנה נוכחתם כי בזכות הבלגתכם אז, גלגלה ההשגחה עתה את ההצלה על ידי אותו אדם עצמו".

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

חקירת האב ובנו הובילה במהרה להודאה של השניים בכל ההצתות בעיר טורטוב. לזכותם טענו כי עשו זאת תמורת כסף ששילם להם ארגון של אזרחים פולנים. הפרשה הפכה את כלל האזרחים הפולנים לאויבי השלטון, והם חשו מצוקה רבה.

כדי להציל את עורם יזמו הפולנים מהלך שהפך את הקערה על פיה. הם הצליחו לשכנע את שר המחוז כי זו עלילה שרקמו נגדם ראשי קהילת הורודוק. היהודים הם שהציתו את העיר טורטוב, טענו הפולנים, וכדי לנקות את עצמם טפלו עלילת שקר על האב ובנו היושבים בכלא. השר, שלא הצטיין באהבת ישראל, השתכנע בקלות, ולמרבה התדהמה ציווה להוציא את השניים מכלאם ובמקומם לאסור את ראשי קהילת הורודוק.

זעזוע עצום פקד את היהודים. נשלחו משלחות נכבדות לדבר עם השר, אך הוא היה אטום משמוע. כל קשריהם ומעמדם הטוב של שתדלנים יהודים ידועים לא הועילו, ונראה היה כי אי אפשר לעשות דבר.

חלפו חודשיים מייסורים, אשר הדאיגו את כל יהודי רוסיה, ואת חסידי קרלין במיוחד. ופתאום, באותה מידה

עזרו לנו,
להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

"זאת התורה אדם" (במדבר יט', ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב- 'נגלה') ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה- 'נסתר'). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי 'נגלה', ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת תרומה

"ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם"

לאחר מתן תורה מצוה הקב"ה את בני ישראל לבנות מקדש. לפני הכניסה לארץ והתיישבותם בה דרך קבע, יהיה המקדש משכן ארעי. בהיותו עשוי בעיקרו מקרשים ויריעות מעורות בעלי חיים, יקל על בני ישראל לפרקו ולהקימו שוב ושוב מחדש בכל מסעותיהם במדבר.

תחילה מצוה ה' את בני ישראל לתרום את הדרוש להקמת המשכן. התרומות הנדרשות הן "ג-ט"ו מיני חומרים: מתכות - זהב, כסף ונחושת. בדים - תכלת, ארגמן, תולעת שני, שש ועיזים, עורות אילים צבועים אדום, עורות תחשים ועצי שיטים. שמנים בשמים ואבני חן. כל אלה ישמשו להקמת המשכן, לייצור כליו, לבגדי הכהונה ולהכנת שמן המשחה וקטורת הסמים. את תבנית המשכן, על כל פרטיו המדויקים, הראה הקב"ה למשה בהיותו לבדו בהר סיני.

תיאור תבנית ארון העדות, הכפורת והכרובים

בקודש הקודשים, המקום המקודש ביותר במשכן, יעמוד הארון ובו יונחו לוחות הברית. הארון (אורכו שתי אמות, רוחבו וגובהו אמה וחצי) הבנוי מעצי שיטים, יהיה עשוי כארגז הפתוח בחלקו העליון. ארון זה יולבש בחצוניותו בתוך ארון תואם עשוי זהב, ובפנימיותו יולבש ארון נוסף אף הוא מזהב. כך שהארון יהיה מצופה זהב "מבית ומחוץ".

סביב לשפתו העליונה של הארון יהיה זר זהב ובארבע פינותיו יקבעו טבעות זהב. בתוך הטבעות יוכנסו הבדים

(מוטות מעצי שיטים מצופים זהב) בהם ישאו בני ישראל את הארון במהלך מסעותיהם. על גביו תכסה כפורת זהב שתסגור עליו. מעל מכסה הכפורת תהיינה שתי דמויות, בעלות כנפיים פרושות (המסוככות על הארון) ולהן פני תינוק, הנקראים כרובים "ופניהם איש אל אחיו". לאחר הקמת המשכן, אומר הקב"ה למשה, תתגלה הנבואה במקום זה במשכן, מבין שני הכרובים שבקודש הקודשים.

תבנית השולחן וכליו

בהיכל יעמוד שולחן אף הוא עשוי מעצי שיטים ומצופה זהב טהור. אורכו שתי אמות, רוחבו אמה וגובהו אמה וחצי. גם לשולחן יהיה מסגרת זר זהב וכן ארבע טבעות זהב שייקבעו ברגליו, בהם יוכנסו הבדים (מוטות מעצי שיטים מצופים זהב) באמצעותם ישאו בני ישראל את השולחן.

על גבי השולחן יונחו "לחם הפנים" (שניים עשר לחמים הנקראים פנים על שם שמראם שווה משני צידיהם). כלי השולחן - קערות, כפות, ועוד - יהיו כולם עשויים זהב טהור.

תבנית המנורה וכלי שימושה

בהיכל תעמוד גם מנורת זהב גדולה בעלת שבעה קנים - היוצאים באלכסון משני צידי הקנה המרכזי, שלושה קנים מכל צד. המנורה המקושטת והמעוטרת עשויה כולה מקשה אחת - גוש זהב אחד ממנו מקישים בקורנס את צורת המנורה על כל קישוטיה. גם כלי השרת -

המלקחיים והמחתות (המשמשים לעבודת המנורה, הדלקתה וניקיונה), יהיו עשויים כולם זהב טהור.

יריעות המשכן השונות

המשכן, אורכו שלושים אמה (כ-15 מטרים) ורוחבו עשר אמות (כ-5 מטרים), יהיה מכוסה מעליו ומצדיו על ידי עשר רצועות בד המחוברות ליריעה אחת. על גבי יריעות הבד תהיינה ארוגות דמויות "מעשה חושב", מכמה מיני חוטים לתפארת. על גבי יריעות הבד יונחו, כמכסה עליון, יריעות (עשויות באותה מתכונת) מעורות עיזים. ועליהן יונח כיסוי נוסף עשוי יריעות מעורות אילים צבועים אדום ומעורות תחשים. רצועות היריעות (כולן בעלות מידה קבועה) תחוברנה ליריעה אחת על ידי חמישים לולאות בד וקרסי זהב.

קרשי המשכן, בריחיהם ואדניהם

בנין המשכן (דפנותיו) יהיה עשוי קרשי עצי שיטים עומדים מצופים זהב. גובהו של כל קרש עשר אמות כגובה המשכן (כ-5 מטרים) ורוחבו אמה וחצי (כ-0.75 מטר). הקרשים יחברו זה לזה באמצעות בריחים מצופים אף הם זהב, ובסיסייהם (בסיסי הקרשים) יהיו מונחים בתוך אדני כסף. מוט רוחבי פנימי ומוטות רוחביים חיצוניים יחברו את הקרשים כולם לכלל דפנות.

הפרוכת, סדר כלי המשכן ומסך הכניסה

פרוכת הבד המבדילה בין קודש הקודשים [חלקו הקדמי (מערבי) המקודש ביותר של המשכן] ובין ההיכל (קודש), תהיה עשויה אף היא מיריעות ארוגות "מעשה חושב כרובים" (אריגה מעוטרת ומקושטת). את הפרוכת יתלו על מוט המונח על גבי ארבעה עמודי עץ מצופים זהב ובראשיהם ווים עשויים זהב.

כלי המשכן יהיו מסודרים כך: ארון העדות (עם הכפורת והכרובים שמעליו) יונח בתוך קודש הקודשים לפני מן

הפרוכת. ובהיכל (בחינת הקודש במשכן), בצדו הימני יעמוד השולחן ובצדו השמאלי המנורה.

בפתחו של המשכן ייתלה מסך (עשוי כדוגמת מארג הפרוכת הפנימי) על גבי עמודי עץ מצופים זהב.

תבנית המזבח החיצון וכליו

מחוץ למשכן, בחצר העזרה, יוצב 'המזבח החיצון', עשוי עצי שיטים מצופים נחושת (בפרשה הבאה, פרשת 'תצוה' נלמד אודות 'המזבח הפנימי' המצופה זהב). אורכו ורוחבו של 'המזבח החיצון' (עליו קרבים הקרבנות, חמש אמות (כ-2.5 מטרים), וגובהו שלוש אמות (כ-1.5 מטר). בארבע צידי המזבח תוצמדנה טבעות, בהן יוכנסו בדים (מוטות) לשם נשיאתו ממקום למקום בעת המסעות. תוכו של המזבח יהיה חלול, וכל אימת שיחנו בני ישראל ויקימו את המשכן, ימולא חללו באדמה.

בראש המזבח, בארבע פינותיו, תהיינה ארבע קרנות מרובעות בולטות, עשויות יחידה אחת עם גוף המזבח, מצופות אף הן בנחושת. כל הכלים המשמשים במזבח לעבודת הקודש יהיו עשויים נחושת.

בפרשתנו אין מוזכר הכבש באמצעותו עולים הכהנים אל המזבח לשרת בקודש.

חצר העזרה ותבנית הקלעים

סביב המשכן תהיה חצר שאורכה מאה אמות (כ-50 מטרים) ורוחבה חמישים אמות (כ-25 מטרים). עיקר השטח ישמש חצר למשכן, היא העזרה. חצר העזרה תהיה מוקפת בגדר עשויה קלעים - מעין רשתות קלועות, שתהיינה קבועות על גבי כלונסאות עץ המונחים בבסיסם בתוך אדני נחושת. כלונסאות העץ יצופו בחישוקי כסף ובהם ווי כסף, עליהם ייתלו הקלעים. גובהה של גדר חצר המשכן חמש אמות (כ-2.5 מטר). בשער החצר תהיה תלויה רשת כמעין סבכה.

רבינו הזקן (בעל התניא) אמר: מצות אהבת ישראל הוא ליליד עם ישראל אשר מעולם לא ראה אותו, ומכל שכן לחבר עדת ישראל אשר במקום מגורו, שהוא בן או בת עדתו.

(מתוך 'היום יום' ג' אדר א')

שלוש דרגות בהשכנת אלוקות בעולם הזה

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

שלוש התרומות העיקריות להקמת המשכן הן "זהב וכסף ונחושת". בשלוש תרומות אלה באות לידי ביטוי שלוש דרגות בעבודת ה'

זהב וכסף ונחושת

התרומות שנצטווה עם ישראל להביא לבניית המשכן מפורטות בתורה לענפיהן ולסוגיהן. שלוש התרומות העיקריות מצויינות בפסוק: "וזאת התרומה אשר תקחו מאיתם, זהב וכסף ונחושת".

המפרשים אומרים, שבשלוש תרומות אלה באות לידי ביטוי שלוש דרגות שקיימות במתן צדקה. "יש שלוש צדקות בעולם: הצדקה שאדם עושה כשהוא בריא - נחשבת לו כזהב; כשהוא חולה ונותן - נחשבת לו ככסף; כשהוא נותן לאחר המיתה - נחשבת לו כנחושת".

הצדקה כוללת את כל המצוות

יש מפרשים המוסיפים ואומרים, ששלושה סוגים אלה במתן צדקה רמוזים גם בראשי התיבות של שלוש התרומות: **זהב** - "זה הנותן בריא"; **כסף** - "כשיש סכנת פחד"; **נחשת** - "נתינת חולה שאמר תנו".

ידוע, שמעבר למשמעות הפשוטה של עשיית המשכן במדבר, מסמלת עשיית המשכן את כללות עבודת ה' של יהודי. שכן זהו התוכן הכללי של כל התורה והמצוות: לקחת חפצים גשמיים ולעשות מהם דבר שבקדושה על ידי התורה והמצוות. בתוך ענין זה עצמו נחשבת הצדקה מצוה עיקרית, הכוללת את כל המצוות. אם כן, עלינו למצוא את שלוש הדרגות הנ"ל שבמתן צדקה גם בכללות עבודת ה'.

עבודת הצדיקים יחידי הסגולה

זהב ("זה הנותן בריא") מייצג עבודת ה' מושלמת. זו עבודת הצדיקים, כשהמקיים הוא 'בריא' בכל עניני התורה

והמצוות. לכן נמשלה עבודה זו לזהב, המובחר מכל החומרים, שממנו נעשו הכלים החשובים ביותר שבמשכן. **עבודת המתחזקים להתגבר ולעמוד מול היצר כסף** ("כשיש סכנת פחד") מסמל מצב, שבו ההסתר של העולם פגע מעט ביהודי. קשה לו להתמודד מול ההפרעות בעבודת ה' ונגד כל הדברים השליליים שמציב מולו העולם. אף על פי כן הוא מתחזק, מתגבר ועומד מול ההפרעות והקשיים.

עבודת השרויים ב'חושך' ומשתדלים להדליק 'אור' אחרי כל אלה באה הדרגה השלישית - **נחושת** ("נתינת חולה שאמר תנו"). היא מסמלת את המצב הנמוך יותר בקיום התורה והמצוות. זהו אדם, שמבחינת מצבו הרוחני הוא 'חולה', וחלק ממנו אף נמצא כאילו 'לאחר המיתה'. כאמור: נראה שהוא ניתק את עצמו (לפחות כלפי חוץ) ממקור החיים האמיתיים - מהקב"ה ומהתורה, תורת חיים.

ובכל זאת אל לו להתייאש, שכן אף הוא יכול להיות חלק מעבודת המשכן. אם רק יחליט לתת מכוחותיו לעבודת ה', יהיה אף הוא חלק מ"ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם".

בין סוגי התרומה שמפרטת התורה, מוצאים אנו שגם ה'נחושת' היא חלק בלתי נפרד מתרומת המשכן. משמעות הדבר הפנימית היא כי גם יהודי שנמצא במצב נחות ואף על פי כן משתדל ככל יכולתו לעבוד את ה' ולקיים את התורה והמצוות, זוכה להשכין את הקב"ה בעולם הזה ולמלא את תכלית הבריאה.

(מעובד מתוך הספר "שלחן שבת",

על פי 'ספר השיחות' תשמ"ט כרך א')

לעשות 'משכן' בתוכנו

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

גם בימינו, כאשר המשכן ובית-מקדש אינם קיימים בגשמיות, שייך ההיבט הפנימי שבהקמת המשכן. השכנת הקב"ה בתוך כל אחד מאיתנו, היא עבודה נצחית ותקפה תמיד, גם בזמן הגלות.

מאיתנו – הוא נצחי ותקף גם בעבורנו, כאן ועכשיו.

לרתום כל דבר וענין לעבודת ה'

כיצד נעשה מעצמנו 'משכן' לה? ממש כשם שנעשה המשכן הגשמי: יהודים לקחו חומר גשמי – זהב, כסף, נחושת, עצי שיטים, עורות אילים וכו' – ועל ידי שהקימו מהם בית לשם ה', נתקדשו החומרים הללו ונעשו משכן. כך נעשה גם אנו: ניטול את כל העולם הגשמי שעמו אנו באים במגע, ונשתמש בו לשם שמים, ובכך נעשה 'משכן' לקב"ה.

לא די בכך שהיהודי נזהר מלעבור על איסורי התורה. ה'משכן' האמיתי נעשה על ידי שאנו מקדשים גם את הדברים המותרים: אנו אוכלים (אוכל כשר כמובן) – לא לשם התאוה האישית, אלא כדי לחיות ולחזק בריאותנו וכוחותינו לעבודת ה'; אנו עובדים – לא למען הכסף כמטרה בפני עצמה, אלא כדי לפרנס את המשפחה, לתת צדקה ולקיים מצוות בהידור; וכך בכל דבר ודבר. גישה כזאת מחדירה את הקדושה לתוך כל פרט בחיי האדם, והופכת אותו ל'משכן' שבו שורה הקב"ה.

להפוך את הבית הפרטי ל'משכן'

גם הבית הפרטי צריך להיות 'משכן'. דרי הבית וכל הסביבה צריכים לחוש, שאין זה סתם בית פרטי. עלינו להשתדל להפוך את הבית למרכז של תורה, תפילה ומתן צדקה: לקיים שיעורי תורה בבית, להתפלל בו, לסייע לנזקקים לעזרה וכדומה.

כך נהיה כולנו 'משכן' שיפיץ את אור הקדושה לכל הסביבה, וזו תהיה ההכנה הטובה ביותר לבניין ה'משכן' הגדול ביותר – בית המקדש השלישי, במהרה בימינו.

"ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם"

לאחר מעמד הר סיני ונתינת התורה, מצוה הקב"ה את בני ישראל להקים בעבורו את המשכן. המטרה בהקמת המשכן היא כשמו – לבנות בית שבו ישכון ויתגלה הקב"ה. וכפי שהקב"ה אכן אומר במפורש: "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם".

ערכו הגדול של המשכן (ואחריו בית המקדש) טמון בנקודה זו – שבו ישנו גילוי שכינה באורח מתמיד. במשכן היה הקב"ה מדבר עם משה רבנו, במשכן ראו כל בני ישראל גילויי שכינה מופלאים. היינו שבאמצעות המשכן הרגיש כל יהודי כי אכן השכינה שורה בישראל.

ההיבט הפנימי שבהקמת המשכן

זו גם הסיבה, שהמשכן ובית המקדש תופסים מקום כה מרכזי בעם ישראל, עד שאנו מתפללים כמה פעמים בכל יום על בנייתו המחודשת של בית המקדש. אנו רוצים ומבקשים, שהקב"ה ישוב וישרה ויתגלה בתוכנו, שנזכה לגילוי מתמיד של שכינת עוזו – דבר שנעשה באמצעות בית המקדש.

אולם בציווי זה על הקמת המשכן ישנו היבט רחב ועמוק יותר. אם נתבונן בלשון הציווי נמצא, שהקב"ה אומר: "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", ולא (כפי שהיה מתאים יותר) "בתוכו". מכאן דרשו חכמים, שהכוונה היא – "בתוך כל אחד ואחד מישראל". כלומר, על ידי הקמת המשכן שוכן ומתגלה הקב"ה בתוך כל יהודי.

היבט זה שבהקמת המשכן שייך, כמובן, גם לנו. אף שאין בימינו משכן ובית מקדש גשמיים, הרי הרעיון הפנימי שבכך – השכנת הקב"ה בתוך כל אחד ואחד

(מעובד מתוך הספר "שלחן שבת",

על פי 'לקוטי שיחות' כרך ג')

חסידות על הפרשה תרומה

אולם לא תוכל לעשות זאת לבדך; אני אעשה זאת עבורך. עליך רק להשליך את הזהב שלך לתוך האש שבליבך, היינו רשפי אש האהבה לה'.

(מעבד מתוך 'לקוטי שיחות' כרך א, עמ' 174)

להפוך 'רוח של שטות' ל'שטות של קדושה'. ועשית את הקרשים למשכן עצי שיטים עומדים (כו,טו)

שורש המילה 'שיטים' הוא 'שיטה', שמשמעותה נטייה (כי מחמת גובהו של עץ השיטה הוא נוטה לכאן ולכאן). דהיינו, יש דבר שהוא אמצעי, וההטיה לאיזה צד, למעלה או למטה, נקראת שיטה.

אף תיבת (המילה) 'שטות' היא מאותו שורש. נמצא כי 'שיטה', 'שיטים' ו'שטות' – כולם משורש אחד. והנה דרך המיצוע היא דרך ההיגיון והשכל. ההטיה מדרך זו למטה היא 'שטות דלעומת זה' (דקליפה), וההטיה כלפי מעלה היא 'שטות דקדושה'.

'שטות דלעומת זה' היא אותה רוח שטות הגורמת לאדם לחטוא, וכמאמר רז"ל (סוטה ג) "אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות".

'שטות דקדושה' היא כאשר יהודי עובד את ה' במסירות נפש באופן שלמעלה מטעם ודעת. עבודת האדם היא אפוא להפוך את ה'שטות דלעומת זה' ל'עצי שיטים עומדים' – 'שטות דקדושה'.

(מעובד מתוך 'ספר המאמרים' תש"י, עמ' 114)

הגשמיות - כלי לרוחניות ויקחו לי תרומה (כה,ב)

שני פירושים בתיבת "תרומה": הפרשה והרמה. ושניהם עולים בקנה אחד: כשאדם מפריש מכספו וזהבו לדבר של קדושה, הוא מרים אותם מחומריותם וגשמיותם ומעלה אותם ל'גבוה', לרוחניות ולקדושה. כפתגם הידוע של רבנו הזקן: השם יתברך משפיע לאדם גשמיות, והאדם עושה מהגשמיות – רוחניות.

(לקוטי שיחות' חלק יא)

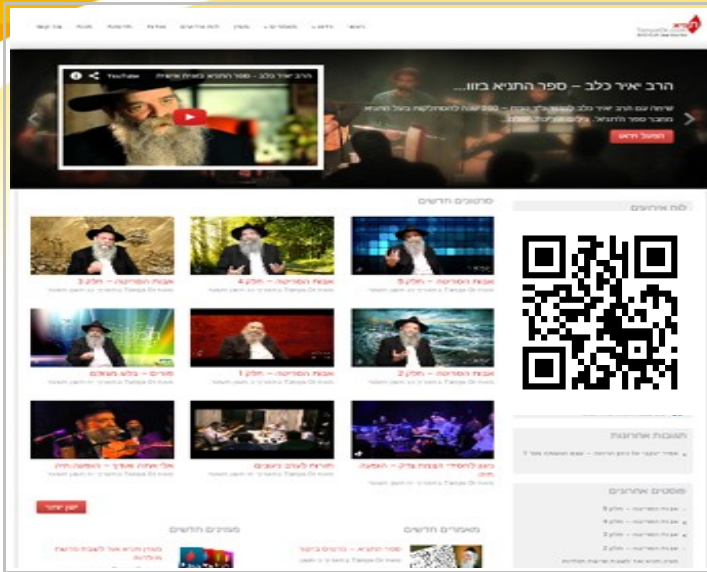
האש שבלב – נתינת המיטב והמובחר תיעשה המנורה (כה,לא)

תיעשה המנורה: מאליה, לפי שהיה משה מתקשה בה, אמר לו הקב"ה: השלך את הכיכר לאור והיא נעשית מאליה (רש"י)

מדוע נתקשה משה בעשיית המנורה דוקא ולא בעשיית שאר הכלים?

אלא המנורה היתה צריכה להאיר את חושך העולם, וכמאמר רז"ל (שבת כב) "עדות היא לבאי עולם שהשכינה שורה בישראל". ולכן נתקשה משה: איך אפשר להאיר את חושך העולם על ידי מנורה גשמית? אמר לו הקב"ה: אמת שאין הדבר בכחו של בן אדם, אך השלך את הכיכר לתוך האש, ואני אעשה מזה מנורה.

הקב"ה אומר לאדם: אינני מסתפק ברוחניות שלך, בלימוד התורה שלך, בתפילתך, ובקיום המצוות שלך. אני דורש ממך שגם מהגשמיות שלך תעשה לי מקדש.

התחדשנו!

בוטאו לבקר
באתר המשודרג

Www.tanyaor.com

שבת שלום!!!

ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו

tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך
ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון חורף)
17:52	16:37	י-ם
17:53	16:51	ת"א
17:51	16:41	חיפה
17:54	16:55	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, ליזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון